

ORTADOĞU VE GÖÇ

Journal of Middle East and Migration Studies

Cilt/Volume 14

Sayı/Issue 01

Haziran/June/2024

“Ortadoğu ve Göç” Araştırmaları Dergisi yılda iki sayı olarak yayınlanan hakemli, bilimsel ve süreli bir yayındır. Yayınlanan yazıların bilimsel ve hukukî sorumluluğu yazarlarına aittir.

Journal of Middle East and Migration Studies is a peer-reviewed, academic, periodical journal published twice a year. Facts and opinions published in the Journal of Middle East and Migration Studies express solely the opinions of the respective authors.

Eski Adı/Previous Title: Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi

Eski Adla Yayınlanan Sayılar/Year Range of Publication with Former Title: 2011-2020 Vol. 1, no. 1 – Vol. 10, no. 19

Eski ISSN/Former ISSN: 2146-4561

ORTADOĞU VE GÖÇ
JOURNAL OF MIDDLE EAST AND MIGRATION STUDIES

p-ISSN: 2718-0980

e-ISSN: 2757-5144

SAHİBİ / OWNER

Kilis 7 Aralık Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü adına/on behalf of Kilis 7 Aralık
University Graduate Education Institute DR. ÖĞR. ÜYESİ ERDİNÇ GÜLCÜ

YAZI İŐLERİ MÜDÜRÜ / RESPONSIBLE MANAGER

DR. ÖĞR. ÜYESİ BİLAL GÖRENTAŐ/Kilis 7 Aralık Üniversitesi

EDİTÖRLER KURULU / EDITORS

DR. OSMAN ÜLKER/Kilis 7 Aralık Üniversitesi

DR. MUHAMMED MÜCAHİD DALKILIÇ/Kilis 7 Aralık Üniversitesi

DR. MUHAMMET YASİN ÇAKIR/Kilis 7 Aralık Üniversitesi

YAYIN KURULU / EDITORIAL BOARD

PROF. DR. M. DOĞAN KARACOŐKUN/KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ

PROF. DR. MUSA YILDIZ/GAZİ ÜNİVERSİTESİ

PROF. DR. CENGİZ TOMAR/AHMET YESEVİ ÜNİVERSİTESİ/KAZAKİSTAN

PROF. DR. HALİL İBRAHİM ZEYBEK/GÜMÜŐHANE ÜNİVERSİTESİ

PROF. DR. M. RUHAT YAŐAR/KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ

PROF. DR. NUH ARSLANTAŐ/MARMARA ÜNİVERSİTESİ

PROF. DR. ALİ BALCI/SAKARYA ÜNİVERSİTESİ

PROF. DR. MEHMET SAİT TOPRAK/MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ

PROF. DR. TIM JACOBY/THE UNIVERSITY OF MANCHESTER/İNGİLTERE

PROF. DR. AYTAÇ YILDIZ/ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ

PROF. DR. MEHMET ALİ YILDIRIM/KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ

PROF. DR. MURAT YEŐİLTAŐ/ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ

PROF. DR. MAHMUT KAYA/HARRAN ÜNİVERSİTESİ

DOÇ. DR. ELĐAR HASANOĞLU/ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ

DOÇ. DR. İSMAİL NUMAN TELCİ/SAKARYA ÜNİVERSİTESİ

DOÇ. DR. YASSER TARSHANY/ALMADİNAH INT. UNIVERSITY/ MALEZYA

DOÇ. DR. İBRAHİM EFE/KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ

DOÇ. DR. ABDULLAH ALTUNCU/KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ

DOÇ. DR. FATİH YAMAN/İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ

DR. ÖĞR. ÜYESİ MÜZEYYEN PANDIR/IŐIK ÜNİVERSİTESİ

DR. MOHAMMED SULİMAN SHBAİR/ALAZHAR UNIVERSITY/GAZZE/FİLİSTİN

DR. FOUAD BENDİFALLAH/UNIVERSITY OF MONTRÉAL/KANADA

DİL EDİTÖRLERİ / LANGUAGE EDITORS

DOÇ. DR. MUHARREM ŐAHİNER/FRANSIZCA

DR. ÖĞR. ÜYESİ GÜLTEN SİLİNDİR KERETLİ/İNGİLİZCE

ÖĞR. GÖR. DR. YUSUF AVAR/İNGİLİZCE

ARŐ. GÖR. SAFİYE MERVE ÖZKALDI/İBRANİCE

ARŐ. GÖR. EMİNE ZEYTUNLU/FARŐA

ARŐ. GÖR. SAİT SÖYLEMEZ/ARAPÇA

ALAN EDİTÖRÜ/FIELD EDITORS

ARŐ. GÖR. ABDUSSAMED ÖZBEK

ARŐ. GÖR. AHMET GÜL

ARŐ. GÖR. MUSTAFA KOYUNCU

ARŐ. GÖR. SEFA ALTAY

ARŐ. GÖR. YELİZ SAYGILI SAVAŞ

ARŐ. GÖR. YUSUF BAHADIR YILDIZ

SEKRETARYA / SECRETARIES

ARŐ. GÖR. GİZEM AYŐE ARIKAN AKÇAY
ARŐ. GÖR. KÜBRA SOLMAZ

GRAFİK TASARIM / GRAPHIC DESIGN

ÖĞR. GÖR. KADİR POLAT

DANIŐMA KURULU / ADVISORY BOARD

PROF. DR. ŐINASI GÜNDÜZ/İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. MUHİTTİN ATAMAN/ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. MEHMET MAHFUZ SÖYLEMEZ/İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. NURETTİN GEMİCİ/İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. İSMAİL DEMİREZEN/İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. ENVER ÇAKAR/FIRAT ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. SAMİ KILIÇ/FIRAT ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. M. FATİH KANTER/KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. HALİL ALDEMİR/KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. LÜTFİ SUNAR/İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. YAŐIN MERAL/ANKARA ÜNİVERSİTESİ
DOÇ. DR. MUAZZEZ HARUNOĞULLARI/KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
DOÇ. DR. ZEYNEP SAĞIR/MALATYA TURGUT ÖZAL ÜNİVERSİTESİ
DOÇ. DR. OMAR HASAN ALAMERİ/KUWAIT INTERNATIONAL LAW
SCHOOL/KUVEYT
DOÇ. DR. TURGAY GÖKGÖZ/ KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
DR. MONA MOHAMMED YOUNES/LEBANESE UNIVERSITY/LÜBNAN
DR. ENAS M. I. ALQODSI/ABU DHABI UNIVERSITY/BAE

KAPSAM / SCOPE Sosyal Bilimler/Social Sciences

BASIM YERİ / PLACE OF PUBLICATION Kilis 7 Aralık Üniversitesi Matbaası

BASIM TARİHİ / PUBLICATION DATE Haziran 2024 / June 2024

YAZIŐMA ADRESİ / CORRESPONDENCE Kilis 7 Aralık Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü KİLİS

e-posta: ortadoguvegoc@kilis.edu.tr

HAKEM KURULU / REFEREE BOARD

“Ortadoğu ve Göç” Araştırmaları Dergisi, uluslararası bir dergi olup en az iki hakemin görev aldığı çift taraflı kör hakemlik sistemi kullanmaktadır. Hakem isimleri gizli tutulmakta ve yayımlanmamaktadır. Journal of Middle East and Migration Studies, an international journal, it uses a double-blindreview carried out by at least two reviewers. Referee names are kept strictly confidential.

ORTADOĞU VE GÖÇ
Journal of Middle East and Migration Studies

İÇİNDEKİLER

EDİTÖRDEN/ FROM EDITOR/ كلمة رئيس التحرير
-----2-7-----

ARAŞTIRMA MAKALELERİ / RESEARCH ARTICLES

Uzm. Betül DOĞAN - Doç. Dr. İpek AGCADAĞ ÇELİK

Göçmen Edebiyatında Kadın Temasını Tuyûr Eylûl Romanı Ekseninde Değerlendirmek
-----10-46-----

Uzm. Fatih SOLMAZ

Bir Savaşın Panoraması: “Tuz ve Taş Üstünde Suriye’de Rejim, Savaş ve Göç” Adlı Kitabın
İçerik Analiz
-----47-94-----

Uzm. Serdar ÇUKUR

19. Yüzyılda Bölgesel Hakimiyet Mücadelelerinin Uluslararası Sisteme Etkisi
-----95-123-----

Uzm. Ali ÜNLÜ – Uzm. Oğuzhan YILDIZ

Türkiye’de Göç Eden Yabancılara Uygulanan Sosyal Uyum ve Yaşam Eğitimi Programı’nın
Eğitici Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi: Kütahya İli Örneği
-----124-180-----

ESER DEĞERLENDİRMESİ / BOOK REVIEW

Uzm. Yusuf DOĞRU

Mehmet Ali Kirman ve İlbey Dölek (Edt.), Göç ve Kültür: Disiplinlerarası Bir Yaklaşım, Ankara:
Nobel Akademik Yayıncılık, 2024.
-----181-190-----

EDİTÖRDEN

Değerli Okuyucular;

Ortadoğu ve göç alanlarında yapılan nitelikli çalışmalarını daha geniş okur kitlesine ulaştırabilmek amacıyla çıktığımız bu yolda, dergimizin yeni sayısını sizlerle buluşturmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Kilis 7 Aralık Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü tarafından Haziran ve Aralık aylarında yılda iki sayı olarak yayımlanan uluslararası niteliğe sahip “Ortadoğu ve Göç” Dergisi, EBSCO Host veri tabanında taranmaktadır.

“Ortadoğu ve Göç” Dergisi’nin bu sayısında toplam 4 araştırma makalesi, 1 kitap değerlendirmesi yer almaktadır.

Dünyanın farklı ülkelerinde, farklı zaman dilimlerinde, çeşitli yazarlar tarafından göç olgusunu konu edinen edebi eserlerin varlığına dikkat çeken Betül Doğan ve İpek Agcadağ Çelik göç edebiyatının göç çalışmalarında önemli bir yer edindiğini ifade etmişlerdir. Göç edebiyatı alanında yaptığı çalışmalarla dikkat çeken isimlerden biri de İmîlî Nasrullah’tır. Araştırmacılar, “Göçmen Edebiyatında Kadın Temasını Tuyûr Eylûl Romanı Ekseninde Değerlendirmek” başlıklı çalışmada Nasrullah tarafından kaleme alınan Tuyûr Eylûl (Eylûl Kuşları) romanını mercek altına almışlardır.

Fatih Solmaz, “Bir Savaşın Panoraması: ‘Tuz ve Taş Üstünde Suriye’de Rejim, Savaş ve Göç’ Adlı Kitabın İçerik Analizi” başlıklı makalede, Zahide Tuba Kor tarafından kaleme alınmış olan Tuz ve Taş Üstünde Suriye’de Rejim, Savaş ve Göç adlı çalışmayı merkeze alarak Suriye’de yaşanan iç savaşın panoramasını ortaya koymayı amaçlamıştır. Çalışmada Zahide Tuba Kor’un kitabında yer alan 35 röportajdan hareketle Suriye’den ayrılmak zorunda kalan farklı statüdeki bireylerin deneyimleri alt başlıklara indirgenerek derinlemesine analiz edilmiştir.

“19. Yüzyılda Bölgesel Hâkimiyet Mücadelelerinin Uluslararası Sisteme Etkisi” başlıklı çalışmayı kaleme alan Serdar Çukur, 19. yüzyılda devletlerin Ortadoğu bölgesinde nüfuz edinme girişimlerinin uluslararası sistemi nasıl etkilediğini ortaya koymayı amaçlamıştır. Çalışmayı iki ana başlık altında inşa eden yazar, birinci başlık altında modern uluslararası sistemin doğuşu ve gelişimi hakkında bilgi aktarmış; ikinci başlık altında da İngiltere, Fransa

ve Rus Çarlığı gibi dönemin önde gelen güçlerinin Ortadoğu bölgesine yönelik izledikleri dış politika adımlarına değinilmiştir.

Ali Ünlü ve Oğuzhan Yıldız, “Türkiye’de Göç Eden Yabancılara Uygulanan Sosyal Uyum ve Yaşam Eğitimi Programı’nın Eğitici Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi: Kütahya İli Örneği” başlıklı çalışmada halk eğitim merkezlerinde tercümanların da katılımı ile uygulanan ‘Sosyal Uyum ve Yaşam Eğitimi (SUYE) Programı’nı Kütahya ili örneği özelinde mercek altına almışlardır. Araştırmacılar, bu programın uygulama sürecini değerlendirmek amacıyla SUYE Programı’nın uygulayıcısı olarak yabancılara eğitim veren 6 eğiticile derinlemesine görüşme gerçekleştirmişlerdir. Araştırma neticesinde SUYE Programı’nın sığınmacıların yaşamlarını kolaylaştırdığı, Türkiye’de yaşama dair bilgi seviyelerini arttırdığı, programın uyum ve tek başına iş yapabilme konusunda faydalı olduğu ve programın çeşitli etkinlikler ve olası paydaşların aktif katılımı ile daha yaygın ve etkin bir biçimde uygulanması gerektiği tespit edilmiştir.

Son olarak yukarıda bahsedilen dört araştırma makalesinin yanı sıra dergimizin bu sayısında bir kitap değerlendirmesi bulunmaktadır. Mehmet Ali Kirman ve İlbey Dölek’in editörlüğünde hazırlanan Göç ve Kültür: Disiplinlerarası Bir Yaklaşım başlıklı kitabın değerlendirmesi Yusuf Doğru tarafından yapılmıştır.

“Ortadoğu ve Göç” Dergisi olarak bu yeni sayımızın ortaya çıkmasında makaleleriyle katkı sağlayan yazarlarımıza, görüşlerini bildiren hakemlerimize, dergimizin yayımlanması aşamasında emeği geçen bilim insanlarına teşekkürlerimizi sunuyor ve bu çalışmaların kıymetli okuyucularımıza katkı sunmasını temenni ediyoruz.

Saygılarımızla...

EDİTÖR KURULU

FROM EDITOR

Dear Scholars,

We are pleased to present the latest edition of the "Middle East and Migration" journal, the official publication of the Institute of Graduate Studies of Kilis 7 Aralık University, published biannually in June and December. Our aim is to expand the reach of scholarly research on migration and the Middle East, and we are proud to be indexed in the EBSCO Host database.

In this issue, we feature four research articles and one book review. Betül Doğan and İpek Agcadağ Çelik contribute significantly to migration literature by examining the presence of literary works from diverse researchers across different times and regions. Their study, titled "Female Migrant in Nasrullah's Novel Tuyûr Eylûl," offers an in-depth analysis of Imîlî Nasrullah's novel Tuyûr Eylûl (Eylûl Kuşları), highlighting the thematic portrayal of female migration.

Fatih Solmaz, in his article "Content Analysis of the Book Panorama of a War: 'Regime War and Migration in Syria on Salt and Stone'," provides a comprehensive overview of the Syrian civil war through the lens of Zahide Tuba Kor's book. Solmaz meticulously examines the experiences of displaced individuals, categorizing them based on 35 interviews presented in the book, thereby offering valuable insights into the human aspects of the conflict.

Serdar Çukur's study, "The Effect of Regional Domination Struggles on the International System in the 19th Century," explores the impact of 19th-century power struggles on the international system, particularly in the Middle East. Dividing his analysis into two main sections, Çukur details the formation and evolution of the contemporary international system and examines the foreign policy initiatives of major powers such as Britain, France, and the Russian Tsardom towards the Middle East.

Ali Ünlü and Oğuzhan Yıldız, in their research titled "Evaluation of Social Cohesion and Life Education Program According to Trainers' Views: The Case of Kütahya Province," assess the implementation of the Social Cohesion and Life Education Program (SUYE) in public education facilities

in Kütahya. Through in-depth interviews with six program trainers, the study reveals that the SUYE Program significantly enhances the lives of asylum seekers, providing them with deeper insights into Turkish culture and improving their adaptability and self-sufficiency. The authors suggest that the program could be further improved and expanded with the inclusion of diverse activities and active stakeholder involvement.

Additionally, this edition includes a review by Yusuf Doğru of the book “Migration and Culture: An Interdisciplinary Approach,” edited by Mehmet Ali Kirman and İlbey Dölek. This review offers critical perspectives on the interdisciplinary approaches to migration and culture.

We extend our heartfelt gratitude to the authors for their invaluable contributions, the referees for their insightful reviews, and the scholars who have supported our journal. We hope our esteemed readers will find these studies enlightening and thought-provoking.

With sincere regards.

EDITORIAL BOARD

كلمة رئيس التحرير

أعزائي القراء

يسعدنا أن نقدم لكم العدد الجديد من مجلتنا في المسار الذي بدأناه في المواضيع المختصة بشؤون الشرق الأوسط والهجرة، من أجل إيصال الدراسات المؤهلة إلى أوسع شريحة من القراء. مجلة "الشرق الأوسط" وهي (Host EBSCO) والهجرة" الدولية تصنف ضمن قاعدة بيانات أريليك في عديدين سنوياً تصدر عن معهد الدراسات العليا بجامعة كيليس 7. وذلك في شهري يونيو وديسمبر

يتضمن هذا العدد من مجلة "الشرق الأوسط والهجرة" أربع مقالات منشورة ومراجعة الكتاب، وهي كالتالي:

أشارت بيتول دوغان وإيبك أغكاداغ سيليك إلى وجود أعمال أدبية حول ظاهرة الهجرة لمؤلفين مختلفين في بلدان مختلفة من العالم، وفي فترات زمنية مختلفة، وذكرنا أن أدب الهجرة له مكانة مهمة في دراسات الهجرة. ومن الأسماء التي تلفت الانتباه بأعمالها في مجال أدب الهجرة هي إميلي نصر الله. تناقش الباحثتان في دراستهما التي تحمل عنوان "تقييم موضوع المرأة في الأدب المهاجر على محور رواية طائر إيلول" و تم تحليل دراسة رواية طير إيلول (طيور سبتمبر) التي كتبها نصر الله.

فاتح سولماز يهدف، "بانوراما حرب: تحليل محتوى كتاب "النظام والحرب والهجرة في سوريا على الملح والحجر"، إلى الكشف عن بانوراما الحرب الأهلية في سوريا من خلال التركيز على دراسة بعنوان "النظام والحرب والهجرة في سوريا على الملح والحجر" من تأليف زاهدة طوبا كور. استناداً إلى 35 مقابلة في كتاب زاهدة طوبا كور، تم تحليل تجارب الأفراد الذين اضطروا إلى مغادرة سوريا على اختلاف أوضاعهم بشكل معمق من خلال اختزالها إلى عناوين فرعية

سردار جوكور، الذي كتب دراسة بعنوان "تأثير صراعات الهيمنة الإقليمية على النظام الدولي في القرن التاسع عشر"، هدف إلى الكشف

عن كيفية تأثير محاولات الدول لكسب النفوذ في منطقة الشرق الأوسط في القرن التاسع عشر على النظام الدولي. يبني المؤلف العمل تحت عنوانين رئيسيين، وتحت العنوان الأول، قدم معلومات عن ولادة النظام الدولي الحديث وتطوره؛ أما خطوات السياسة الخارجية التي اتبعتها القوى الرائدة في تلك الفترة، مثل بريطانيا وفرنسا والقيصرية الروسية، تجاه منطقة الشرق الأوسط فقد ذُكرت تحت العنوان الثاني.

علي أونلو وأوزهان يلديز، في دراسة بعنوان "تقييم برنامج التكيف الاجتماعي والتكيف الحياتي المطبق على الأجانب المهاجرين في تركيا وفقاً لآراء المدربين: حالة مقاطعة كوتاهية"، قد درسا "برنامج التدريب الذي تم تنفيذه في مراكز (SUYE) على التكيف الاجتماعي والحياة التعليم العام بمشاركة المترجمين الفوريين في حالة مقاطعة كوتاهية. من أجل تقييم عملية تنفيذ هذا البرنامج، أجرى الباحثون مقابلات متعمقة مع 6 ESSNET مدربين يقومون بتدريس الأجانب كمنفذين لبرنامج يسهل حياة طالبي SUYE ونتيجة للبحث، تم التوصل إلى أن برنامج اللجوء، ويزيد من مستوى معرفتهم بالحياة في تركيا، وأن البرنامج مفيد من حيث التكيف والقدرة على العمل بمفرده، وأنه ينبغي تنفيذ البرنامج على نطاق أوسع وبفعالية أكبر مع أنشطة متنوعة ومشاركة فعالة من أصحاب المصلحة المحتملين.

أخيراً، بالإضافة إلى المقالات البحثية الأربعة المذكورة أعلاه، هناك مراجعة لكتاب في هذا العدد من مجلتنا. الهجرة والثقافة: مقارنة متعددة التخصصات، تحرير محمد علي كيرمان وإيلبي دولك: مقارنة متعددة التخصصات، راجعه يوسف دوغرو.

اعتبارنا مجلة "الشرق الأوسط والهجرة" نود أن نشكر المؤلفين الذين ساهموا بمقالاتهم في إصدار هذا العدد الجديد، ونشكر المحكمين الذين أبدوا آراءهم، وكذلك الأكاديميين الذين ساهموا في نشر هذا العدد من مجلتنا، ونأمل أن تساهم هذه الدراسات في إثراء أفكار قرائنا الكرام. مع أطيب التحيات...

هيئة التحرير

ORTADOĞU VE GÖÇ

ARAŞTIRMA MAKALELERİ / RESEARCH ARTICLES

Journal of Middle East and Migration Studies

2024/1 | CİLT: 14 | SAYI: 01